

13. [https://aaltodoc.aalto.fi/bitstream/handle/123456789/4610/isbn9789512298310.pdf?s](https://aaltodoc.aalto.fi/bitstream/handle/123456789/4610/isbn9789512298310.pdf?squence=1)
[equence=1](https://aaltodoc.aalto.fi/bitstream/handle/123456789/4610/isbn9789512298310.pdf?squence=1)
14. <http://www.tqmp.org/Content/vol06-1/p031/p031.pdf>

МОДЕЛЬ ПОТОКУ ДАНИХ АНАЛІЗУ ВІДНОСНОЇ КОНЦЕНТРАЦІЇ

Х.В. Лип'яніна, аспірант
Тернопільський національний економічний університет

Рух до інформаційного суспільства супроводжується широким розповсюдженням розподілених інформаційних систем, які стають основним джерелом отримання знань та інформації. Розподілена інформаційна система – це набір незалежних вузлів (комп'ютерів), сполучених апаратно і взаємодіючих у рамках певної концепції, який для кінцевих користувачів виглядає як єдина централізована система. Потік даних – це засіб передачі скінченної або в граничному випадку, нескінченної кількості впорядкованих даних між компонентами обчислювальної моделі.

Концентрація виробництва дає можливість порівняти роль великих господарюючих суб'єктів (продавців) у виробництві конкретних товарів або наданні послуг. Вимірювання концентрації виробництва здійснюється в галузі за наслідками статистичних наглядів за підприємствами за такими показниками, як обсяг виробленої продукції у вартісному виразі, чисельність зайнятих, фонд зарплати, прибуток. Зазначені економічні характеристики по кожному з підприємств галузі зіставляються з галузевими показниками, після чого розраховується частка кожного підприємства в сукупному галузевому показнику.

Вимірювання ринкової концентрації припускає дослідження сфери товарного обігу — оптового або роздрібного ринку. Збіг показників концентрації виробництва і концентрації ринку буде тим більшим, чим вищі транспортні витрати, що обмежують переміщення товару в просторі; чим більш однорідний товар; чим більше поєднуються сфера виробництва і сфера обігу. Коли йдеться про концентрацію виробництва в масштабі національної економіки, то використовується термін «сукупна концентрація».

Коефіцієнт відносної концентрації розраховується як відношення часток найбільших підприємств ринку в загальній сумі підприємств до часткам продукції цих підприємств у загальному обсязі продукції, що випускається:

$$K = \frac{b}{a}$$

де K - коефіцієнт відносної концентрації;

b - частка найбільших підприємств ринку в загальній сумі підприємств, у відсотках;

a - частка продукції цих підприємств у загальному обсязі продукції, у відсотках.

Даний показник вимірюється в абсолютних значеннях. Чим ближче коефіцієнт до нуля, тим більш висока ступінь концентрації спостерігається на ринку. Легко переконатися в тому, що в разі ринку досконалої конкуренції, коли всі підприємства мають однакові і рівні частки, індекс дорівнює одиниці. Даний індекс володіє істотними перевагами, що вигідно відрізняють його від попереднього індексу, так як враховуються не тільки ринкові частки найбільших підприємств, але і число підприємств, що працюють на ринку. У той же час до цих пір невирішеною залишається проблема визначення числа найбільших підприємств, що включаються в цей індекс. Це може бути і три підприємства, і десять підприємств, і одне підприємство. Очевидно, що в кожному конкретному випадку потрібно самостійне визначення цього значення, що ускладнює практичне використання коефіцієнта відносної концентрації. До того ж, дуже складно дати тлумачення конкретним значенням коефіцієнта,

так як не можна визначити ступінь наявності або відсутності концентрації через те, що межі індексу розмиті. Як блок схему даний показник можна зобразити у наступному вигляді:

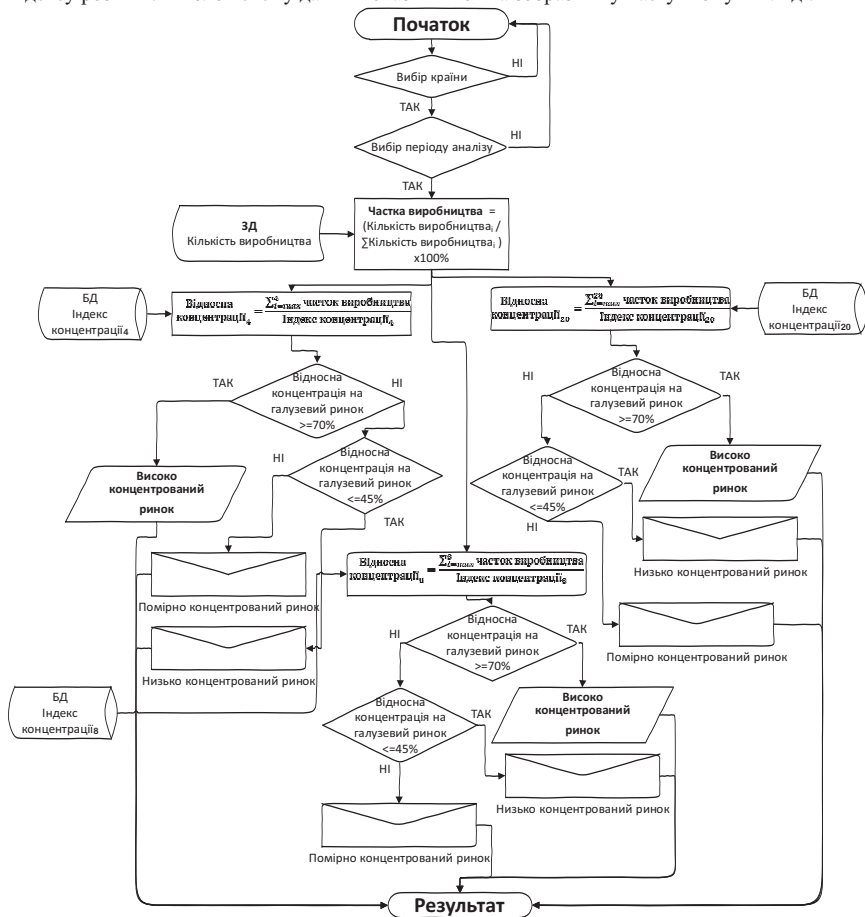

Рис.1. Блок-схема потоку даних при аналізі відносної концентрації

Рівень концентрації є відносним показником. Він показує економічний стан великих господарюючих суб'єктів в межах певних рамок товарного ринку. Показники концентрації характеризують ступінь нерівномірності розподілу обсягів виробництва або продажів товару між господарюючими суб'єктами, а також можливість впливу кожного з них на загальні умови обігу товарів на відповідному ринку.

Список використаної літератури:

1. Кураков Л. П. Экономическая теория / Л. П. Кураков. — М. : МИСИ, МОДЭК, 2007. — 1072 с. — Серия: Библиотека экономиста.
2. Авдашева С. Б., Розанова Н. М. Теория организации отраслевых рынков: учебник / С. Б. Авдашева, Н. М. Розанова. — М.: «Издательство Магистр», 1998. — 320 с.
3. Ігнатюк А. І. Галузеві ринки: теорія, практика, напрями регулювання : монографія / А. І. Ігнатюк. — К. : ННЦІАЕ. 2010. — 465 с.